

Dyrektor: Ks. Luciano Guerra * Propriedade: Santuário de Nossa Senhora do Rosário de Fátima (Portugal) * Publicação Trimestral * Ano 4 * 13 * 2007/05/13

13 maja 1917

Łaska Boża bēdzie wasz¹ si³ 1

„Łaska Boża bēdzie wasz¹ si³ 1”. Te s³owa, wypowiedziane dok³adnie 90 lat temu przez Pani¹ z Nieba do Pastuszków, ukazuj¹ Jej wielk¹ mi³o³ do Trojga Widz¹cych z Fatimy, bēd¹c¹ odbiciem niezmięzonej mi³o³ci Pana oraz mi³osierdzia Bożego wobec ca³ej ludzko³ci.

Łwiat³o, które z r¹k Maryi rozprzestrzeni³o siē na łwiat, sprawi³o, że w Sanktuarium Matki Boskiej Różańcowej w Fatimie, w Portugalii, sercem i dusz¹ czujemy szczegól¹ wiē³, ³1cz¹c¹ wszystkie miejsca kultu maryjnego; jedno³ w wierze, w Chrystusie Zmartwychwsta³ym i w Jego Matce, Przenaj³więtszej Maryi.

W tym wyj¹tkowym dniu, 90 lat od pierwszego objawienia Matki Boskiej na tej b³ogos³awionej ziemi, z wielk¹ rado³ci¹ przesy³amy serdeczne pozdrowienia do wszystkich miejsc i czcicieli Matki Boskiej Fatimskiej na ca³ym łwiecie. Niech ³aska Boża bēdzie zawsze wasz¹ si³ 1.

„(...) – Czy chcecie ofiarowa³ siē Bogu, aby zno³si³ wszystkie cierpienia, które On wam zeele jako zad³o³uczynienie za grzechy, którymi jest obra³any, i jako pro³b³e o nawrócenie grzeszników?

- Tak, chcemy.
- Bēdziecie, więc musieli wiele cierpie³, ale ³aska Boża bēdzie wasz¹ si³ 1.

Wymawiaj¹c te ostatnie s³owa (³aska Boża itd.) otworzy³a po raz pierwszy ręce pokazuj¹c nam łwiat³o tak silne, jak gdyby odbłask wychodz¹cy z Jej r¹k przesy³ nasze piersi i dotar³ do najskrytszych zak¹tków duszy. To łwiat³o sprawi³o, że³my siē widzieli w Bogu, który by³ tym łwiat³em, wyra³niej ni³ w najlepszym zwierciadle. Pod wp³ływem wewn³et³rnego impulsu, równie³ nam przekazanego, padli³my na kolana i powtarzali³my w skupieniu:

- O, Trójco Przenaj³więtsza, uwielbiam Cię. Mój Boże, mój Boże, kocham Cię w Naj³więtszym Sakramencie.

Po chwili Nasza Pani doda³a: - Odmawiajcie codziennie róża³niec, aby uzyska³ pokój dla łwiata i koniec wojny. (...)”

Fragment z Czwartego Wspomnienia Siostry Łucji

BÓG JEST MIŁO³CI³¥ MIŁOSIERN³¥!

Kardyna³ Angelo Sodano jako legat papieski w Fatimie

Witamy Jego Eminencjē Kardyna³a, ze względu na Niego samego i ze względu na osobē Tego, którego reprezentuje!

W tej międzynarodowej pielgrzymce, podczas której łwiętujemy mi³osiern¹ mi³o³ Boga, który 90 lat temu wys³a³ Swoj¹ i nasz¹ Matkē do Fatimy, aby przekaza³ łwiatu orędzie pokoju, jest z nami kardyna³ Angelo Sodano. Przewodniczy on uroczysto³ciom jako legat papieski, to znaczy reprezentuje w Fatimie Ojca Łwiętego Benedykta XVI.

30 marca biskup diecezji Leiria-Fátima otrzyma³ od Nuncjusza Apostolskiego w Portugalii, bp. Alfio Rapisarda fax informuj¹cy, że „na polecenie Sekretariatu Stanu Stolicy Apostolskiej”, ma „zaszczyt i przyjemno³ zakomunikowa³ Waszej Ekscelencji, że Ojciec Łwięty Benedykt XVI uzna³ za stosowne mianowa³ Jego

Eminencjē kardyna³a Angelo Sodano, dziekana Kolegium Kardynalskiego, legatem papieskim na uroczyste obchody 90. lecia objawie³ni Matki Boskiej w Fatimie, 13 maja”.

Wiadomo³ ta zosta³a przyjēta z wielk¹ rado³ci¹ w diecezji i w Sanktuarium. „To gest o szczególnym znaczeniu, poprzez który papie³ chce nada³ znaczenie obchodom, w które chce siē w³1czy³ 13 maja”, powiedzia³ dziennikarzom biskup diecezji Leiria-Fátima Antonio Marto.

Kardyna³ Angelo Sodano, emerytowany watykański Sekretarz Stanu, obecnie zwi³zany z Kongregacjami ds. Doktryny Wiary, ds. Ko³ci³ów Wschodu i ds. Biskupów, przybēdzie do Fatimy po raz drugi. 13 maja 2000 roku, podczas trzeciej i ostatniej wizyty Jana Paw³a II w Fatimie, towarzyszy³ papie³owi jako ówczesny Sekretarz Stanu Watykanu. Na zako³czenie Eucharystii, po beatyfikacji Franciszka i Hiacynty Marto, na polecenie Jana Paw³a II kardyna³ Sodano omówi³ w ogólnych zarysach znaczenie tre³ci trzeciej czēci Tajemnicy Fatimskiej.

W wiadomo³ci przes³anej faxem 30 marca, bp. Alfio Rapisarda przekazuje tak³e informacjē, że „Ojciec Łwięty zamierza nominowa³ wys³annika apostolskiego na uroczysto³ci przewidziane na 12 i 13 pa³dziernika w Fatimie”.

Uniwersytet Katolicki odnowi³ poświęcenie Matce Bożej

23 marca w Sanktuarium w Fatimie zabrało się około 2 tysiący osób związanych z Portugalskim Uniwersytetem Katolickim (UCP). Obecni byli profesorowie oraz dawni i obecni studenci, a także pracownicy uczelni, która w tym roku obchodzi 40. rocznicę istnienia.

„Główną intencją pielgrzymki było podziękowanie Dziewicy za pomoc w całym okresie istnienia Uniwersytetu i prośba, aby nadal nas wspomagała w naszej działalności”, powiedział po Eucharystii Rektor UCP Manuel Braga da Cruz, który podkreślił także „nadzieję i wielką wiarę zrodzoną w Matce Boskiej Fatimskiej poprzez tę pielgrzymkę”.

Eucharystii odprawianej w Kaplicy Objawień przewodniczył kardynał-patriarcha Lizbony i Wielki Kanclerz UCP, Jose da Cruz Policarpo. Śpiewał chór seminaryjny z Lizbony.

Podczas powitania kard. Jose Policarpo nawiązywał do trwającego Wielkiego Postu, powiedział, że „najlepszym sposobem, abyśmy dzięki skądali Bogu i Maryi jest przygotowanie

się do Wielkiej Nocy, poprzez dar nawrócenia”. Podczas homilii kardynał patriarcha Lizbony, w refleksji dotyczącej czytań, skupił się na kwestii: co to znaczy stawiać się chrześcijaninem i co odróżnia wierzącego od ludzi bezbożnych.

„Bezbożnicy nie rozumieją. Bóg ochrania sprawiedliwych, a świętych

ma swoją cenę”, stwierdził i podkreślił, że chrześcijanin „wie, iż sens jego życia decyduje się w Bogu” i dlatego „chrześcijanie różnią się w sposobie oceny życia i historii”.

Na zakończenie celebracji eucharystycznej wszyscy obecni, zwróceniu ku figurze Matki Boskiej, zawierzili siebie oraz Portugalski Uniwersytet Katolicki, Dziewicy Fatimskiej.

„Pomóż nam spojrzeć na inteligencję jako słuźbę, jednocześnie pokorną i cenną słuźbę Prawdy; i na naukę, jako nieustającą gotowość, abyśmy się nad Prawdą zastanawiali i do niej zbliżali, widząc w niej ostateczny miarę wszystkich rzeczy. (...) Pani Fatimska, nasze modły dziękczynne za wszystkie dary otrzymane przez te czterdzieści lat istnienia Uniwersytetu Katolickiego, chcemy dzieł złożyć u twoich stóp”, brzmiał tekst aktu zawierzenia. Dalsza jego część wyraża nadzieję na kontynuację – z boską pomocą – dzieła Uniwersytetu dla osiągnięcia rozwoju człowieka.

Nowy biskup Wysp św. Tomasza i Księżęcej wyświęcony w Fatimie

17 lutego rano został wyświęcony biskup Manuel Antonio Mendes dos Santos, mianowany dla Wysp św. Tomasza i Księżęcej. Świecenie udzielił kardynał Jose Saraiva Martins.

W świeceniach wzięli również udział bp. Giovanni Angelo Becciu, nuncjusz apostolski w Luandzie i abp. Damião Antonio Franklin, arcybiskup Luandy i przewodniczący Konferencji Episkopatu Angoli oraz Wysp św. Tomasza i Księżęcej. Obecny był prawie cały Episkopat Portugalii z przewodniczącym Konferencji Episkopatu oraz wielu kapłanów. Świadkami święceń nowego biskupa Wysp św. Tomasza, dokonanymi w Sanktuarium Fatimskim, w Centrum Pastoralnym Pawła VI, było także dwa tysiące osób wiekowych. W homilii kardynał

Saraiva Martins przypomniał trzy zadania biskupa: nauczać, rzadzić i święcić. Prosił biskupa Manuela Antonio dos Santos, aby pracował „dla dobra Kościoła, szczególnie Kościoła na Wyspach św. Tomasza i Księżęcej, gdzie od osiemdziesięciu lat Misjonarze Serca Maryi prowadzą ewangelizację ludu”.

Inna sprawa „szczególnie ważna w pracy duszpasterskiej” - podkreślił kard. Jose Saraiva Martins - to wymiar misyjny. „Kościoł, który nie czułby się misyjny, apostolski, ewangelizujący, nie byłby Kościołem Chrystusa”, dodał.

W słowach skierowanych do biskupa Manuela Antonio kardynał powiedział: „Głównie zawsze Ewangelię z odwagą, entuzjazmem, optymizmem; (...) strach, obawa, pesymizm nie należą do chrześcijańskiego języka, nie przystoją temu, który wierzy”.

Portugalskie dzieci s¹ solidarne

Narodowa Pielgrzymka Dzieci, jedna z najbardziej poruszających pielgrzymek odbywanych do Sanktuarium w Fatimie, będzie miała miejsce – jak zwykle – 9 i 10 czerwca. W tym roku będzie ona poświęcona z wydarzeniami upamiętniającymi 90. rocznicę objawień Matki Bożej. W liście rozesłanym do katechetów i proboszczów portugalskich, dzieci zostały zaproszone do codziennego odmawiania różańca lub jego części, przede wszystkim w maju i - jeżeli to możliwe - w grupach, w intencjach przedstawionych przez Matkę Bożą i trójcę małych pasterzów.

Jako symbol odbytej modlitwy, za każdym razem, gdy dziecko lub grupa dzieci będzie się modliła w intencjach Matki Bożej, należy zrobić „paciorek” z kartonu, bibuły lub innego materiału, aby powstał różaniec, który dzieci przyniosą na pielgrzymkę.

Oprócz zaproszenia do modlitwy, dziewczynki i chłopcy z Portugalii zostali także wezwani do zbierania zużytych opakowań po tuszu do drukarek i starych

zdjęć rentgenowskich, aby z nich przygotować ofiarę, jako gest dzielenia się z najbardziej ubogimi dziećmi z innych krajów.

Już w marcu bieżącego roku wiele dziewcząt i chłopców zostawiło w Sanktuarium te przedmioty, okazując w ten sposób swoją solidarność z dziećmi najbardziej pokrzywdzonymi.

„Jesteśmy przekonani, że przedstawiona przez nas propozycja promuje edukację dzieci w rozumieniu nie tylko modlitwy, ale także solidarności z wielkimi problemami ludzi, z którymi Matka Boża także się solidaryzuje, przybywając z swoją macierzyńską troską prosić nas o pomoc. Umieemy odpowiedzieć i ona nam odpłaci”, powiedziała ks. Baptista z Komisji organizującej pielgrzymkę dzieci.

Łucja od Jezusa, żywe wspomnienie objawień fatimskich

28 marca Sanktuarium w Fatimie uczciło stulecie urodzin Siostry Łucji. Specjalny program obchodów obejmował prezentację kilku not biograficznych poświęconych zakonnicy i Eucharystię, odprawioną w Bazylice, gdzie zostały pochowane ciała trojga widzów. Uroczystości zakończyły się różańcem w Kaplicy Objawień, zbudowanej w miejscu gdzie w 1917 roku objawiła się Matka Boska.

Podczas Eucharystii Bazylika była wypełniona ludźmi, niektórzy stali nawet przy wejściu. Komunię przyjął prawie siedemset osób. Mszy przewodniczył biskup diecezji Leiria-Fatima Antonio Marto, koncelebrował 33 księży i biskup-senior diecezji Serafim Ferreira e Silva.

Poród celebransów znajdowali się Superior karmelitów ks. Pedro Ferreira, wice-postulator ds. kanonizacji Franciszka i Hiacynty, ks. Luis Kondor i rektor Sanktuarium ks. Luciano Guerra.

Biskup diecezji Leiria-Fatima podkreślił, że widzica Łucja „była odbiorcą, pośredniczką i żywym wspomnieniem objawień przez cały XX wiek - tak jak Matka Boska jej powiedziała; żyła w prawdzie, skromności i dyskrecji, pomagając w zgłębianiu orędzia fatimskiego”.

„Przyjrzyjmy się więc pierwszemu czytaniu z Listu do Koryntian, w którym św. Paweł, w sposób wzruszający i pełen miłości, zaprasza nas do rozważania z bojażnią, bezgranicznej miłości Boga, który stawia wszystko na śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa, aby pojednać ze sobą podzieloną ludzką, odbudować nadwytłoną lub

zerwaną więź, przynieść przebaczenie i pokój sercom, stworzyć nowe serce i nową ludzką.

Wszyscy jesteśmy wezwani do służenia tajemnicy pojednania na świecie. Siostrze Łucji przypadało, w sposób szczególny, przyjąć i przekazać Kościołowi oraz światu niezwykle orędzie Najwyższego objawione przez Maryję, Matkę Jezusa; orędzie przestrogi, a jednocześnie obietnicy pojednania i pokoju. W chwili, kiedy wojny światowe utopiły XX wiek w ogniu i krwi, kiedy ludy Europy uwikłały się w proces zniszczenia i śmierci nigdy wcześniej nie widzianej i niewyobrażalnej, wprowadzając w ten sposób piekło na ziemi, oto wtedy Bóg, poprzez Matkę Swojego Syna, daje sygnał Swojemu miłosierdziu; zaprasza ludzi, aby nie poddawali się banalizacji zła i budzi nadzieję na powszechne odrodzenie duchowej żarliwości, modlitwy i głębokie nawrócenie serc”, powiedział bp. Antonio Marto.

„Wspominanie jej (Siostry Łucji) jest dziełem, zatem, zaproszeniem do odnalezienia w naszych czasach, przeżyciem niepewności, niepokojami i zamachami na życie ludzkie, wielkiej potęgi Bożej Miłości, abyśmy zaufali w pewność Jego miłosierdzia, która zbawia ludzką”, stwierdził biskup.

Podczas procesji z darami przed ołtarzem postawiono trzy wazon z różowymi i białymi kwiatami. Po komunii, a przed błogosławieństwem końcowym miało miejsce symboliczny moment, kiedy troje dzieci postawiło je przy grobach błogosławionych Franciszka i Hiacynty oraz Siostry Łucji.

40 lat od pierwszej wizyty papieskiej”

„LUDZIE, BŹDŹCIE LUDŹMI”

3 maja 1967 roku w Rzymie, Jego Świątobliwość papież Paweł VI wygłosił aktualne orędzie, w którym wyjaśnia motywy swej podróży do Fatimy przewidzianej na 13 maja: „Nasza najbliższa pielgrzymka do Fatimy ma na celu uhonorowanie Przenajświętszej Dziewicy oraz wyproszenie Jej wstawiennictwa dla pokoju w Kościele i na świecie. Szczególny wymiar duchowy tej pielgrzymki to modlitwa – po raz kolejny – o pokój, z większą jeszcze pokorą i żarliwością. Uciekamy się do Tej, która dla zbawienia naszego współczesnego świata, objawiła maluczkim i ubogim, promieniejącą słońcem Swego macierzyńskiego oblicza oraz poleciła modlitwę i pokutę jako najpotężniejsze lekarstwo”.

To właśnie uczynił Paweł VI w Fatimie w czasie pierwszego dnia obchodów pięćdziesięciolecia objawień Matki Boskiej. „Tak, pokój jest darem Bożym, który zakłada interwencję i działanie samego Boga, działanie przeżycione dobrocią, miłosierdziem i tajemniczością. Ale nie zawsze jest to dar cudowny; to dar, który dokonuje cudów w zaciszu ludzkich serc; dar, który właśnie dlatego, musi być przyjęty w sposób wolny, po tym jak przychodzi z nieba, zwraca się do ludzi i całego świata. Ludzie, mówimy w tym szczególnym momencie, starajcie się być godni boskiego daru pokoju. Ludzie, bądźcie ludźmi. Ludzie, bądźcie

dobrzy, bądźcie rozważni, otwórzcie się na przyjęcie dobra na świecie. Ludzie, bądźcie wielkoduszni. Ludzie zobaczcie wasze znaczenie i wasze dobro nie w opozycji do znaczenia i dobra innych, ale jako solidarne z nimi. Ludzie, nie myślcie o projektach zniszczenia i śmierci, rewolucji i przemocy; myślcie o projektach wspólnego dobra w solidarnej współpracy. Ludzie, pomyślcie o powadze i znaczeniu tej chwili, która może być decydująca dla historii obecnego i przyszłego pokolenia; i złączcie się do siebie, aby zbudować nowy świat; tak, świat ludzi prawdziwych, którego nie można osiągnąć jeżeli nie ma na horyzoncie Bożego słońca. Ludzie, słuchajcie, w naszym skromnym i dręczącym głosie, silnego echa Słowa Chrystusa: «Błogosławieni ci, albowiem oni na waszoność posiadli ziemię, błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi», powiedział papież Paweł VI w homilii wygłoszonej w Sanktuarium w Fatimie.

Po powrocie z Portugalii do Rzymu, Ojciec Świątobliwy powiedział: „Spotkałem w Portugalii ludzi dobrych i pobożnych. Było to cudowne doświadczenie, które wskazało drogę do odbudowy świata takim, jakim go pragniemy – przeżycionej modlitwą, pokorą, zgodą i dobrotą”.

27 września tego samego roku

delegacja 600 Portugalczyków udała się do Rzymu z rewizytą i podziękowaniem za nawiedzenie Fatimy przez papieża Pawła VI.

„Kochane dzieci z Portugalii: przybyłcie do Rzymu, do Watykanu, do domu Papieża, aby przynieść Wikariuszowi Chrystusa wasze synowskie podziękowanie za to, że udaliśmy się do Fatimy, jako pielgrzymi pokoju. Z radością przyjmujemy waszą pielgrzymkę, doceniamy wasze uczucia i korzystamy z tej sposobności, aby wyrazić wam osobliwie naszą wielką wdzięczność za gorące przyjęcie, jakiego doświadczyliśmy w Portugalii, podczas naszej pielgrzymki do Fatimy. Niech Matka Boska Fatimska was prowadzi, chroni i błogosławi”, powiedział Paweł VI do pielgrzymów portugalskich w Rzymie.

Sakrament pokuty

„Sakrament Pokuty ma wielkie znaczenie w życiu chrześcijanina, czyni bowiem aktualnym zbawcze działanie Tajemnicy Paschalnej Chrystusa”, powiedziała papież Benedykt XVI w przesłaniu do spowiedników rzymskich bazylik papieskich, 19 lutego 2007.

Codziennie dowiadczanie z Kaplicy Pojednania w Sanktuarium Matki Boskiej Różańcowej w Fatimie potwierdza tę prawdę, którą wypowiedziała papież do spowiedników. Dotyczy ona nas wszystkich.

Liczy dowodzi, że sakrament pojednania jest coraz bardziej poszukiwanym sposobem spotkania z Bogiem, który zbawia przez Jezusa Chrystusa i „pokazuje niezmierną, odnawiającą potęgę bożej miłości; miłości, która przywraca do życia. Dlatego spowiedź jest duchowym odrodzeniem, która czyni z penitenta nowego człowieka. Tylko Bóg może uczynić cud aski i czyni go poprzez s³owa oraz gesty kap³ana”.

W 2006 r. w Fatimie wypowiada³o siê 190.317 penitentów (o 2.195 wiêcej ni¿ w poprzednim roku), w tym 33.604 cudzoziemców (o 1.043 wiêcej ni¿ w 2005 r.).

Papież powiedzia³ tak¿e: „Dowiedczaj¹c czu³o¶ci i przebaczenia Pana, penitent ³awiej dostrzega ciê¿ar grzechu, z wiêksz¹ determinacj¹ go unika, aby wytrwaæ i wzrastaæ w na nowo ustanowionej przyja³ni z Nim”

Prosimy o wybaczenie wszystkich tych penitentów, którzy musieli oczekiwaæ w kolejce nawet kilka godzin, zanim zostali przyjêci. Wszyscy wiemy, ¿e w Portugalii brakuje ksiêzy i Sanktuarium Fatimskie te¿ dowiadcza tego kryzysu. Bêdziemy prosiæ o pomoc ksiêzy, którzy w duchu kap³ańskiej pos³ugi i z wra¿liwo¶ci serca, poœwiêci¹ kilka dni ze swojego

czasu, aby przyjmowaæ pielgrzymów przybywaj¹cych do Matki Bo¿ej.

W tej samej wypowiedzi papież mówi: „Drodzy kap³ani, ta wasza pos³uga obejmuje tak¿e pewne usposobienie duchowe. Dlatego do ludzkiej wiedzy, do przygotowania teologicznego, trzeba dodaæ g³êbiê duchow¹, wzmocni¹ przez kontakt modlitewny z Chrystusem, Panem i Odkupicielem. Aby wype³niæ to zadanie, powinniemy w pierwszym rzêdzie zakorzeniæ w sobie samych orêdzie zbawienia i pozwoliæ, aby On nas g³êboko przemieni³. Nie mo¿emy przepowiadaæ przebaczenia i pojednania innym, jeœli sami nie jesteemy w nich osobiœcie zanurzeni”.

ks. Clemente Dotti, kapelan Sanktuarium Fatimskiego

Ojczy, jaka jest Twoja wola?

Cztery i p³³ ty¶i¹ca wiernych – z Portugalii, Brazylii, S³owacji, Hiszpanii i Stanów Zjednoczonych Ameryki – uczestniczy³o 13 marca w uroczystej Eucharystii podczas pielgrzymki rocznicowej celebrowanej przez biskupa-emeryta diecezji Portoalegre-Castelo Branco, bp. Augusto Cesara i koncelebrowanej przez dziewiêciu kap³anów.

Podczas homilii, bp. Augusto Cesar zwróci³ siê do katolików, aby wype³niali wolê Boga. „Czy mo¿emy, zatem, targowaæ siê o sakramenty, które s¹ darem Jego mi³o¶ci lub zast¹piæ Eucharystiê przez jak¹œ obietnicê, okupion¹ nawet poœwiêceniem? Nie pozwólmy, aby laicyzm dawa³ nam lekcje wiary i sta³ siê religi¹ ‘pañstwow¹’. Laickoœæ to coœ innego, jeœli uznaje wiarê i jej warto¶ci duchowe. Ale pokusa wystawia na próbê nasze œwiadectwo i chocia³aby nawet, abyemy zapomnieli pytaæ, bez ustanku: Ojczy, jaka jest Twoja wola? Wszak, taka by³a zasada Œwiêtej Rodziny z Nazaretu i taka powinna byæ dla wszystkich chrzeœcijan”, powiedzia³.

Zapraszaj¹c pielgrzymów, aby „zwrócili oczy ku Kalwarii”, gdzie Jezus odda³ siê w rêce Ojca, biskup skrytykowa³ u¿ywanie argumentów, które „³umacz¹ cynizm naszych czasów” w kwestii ¿ycia i œmierci. „Pozwólcie mi przypomnieæ przyk³ad papie¿a Jana Paw³a II, w ostatnich chwilach jego ¿ycia i jego pe³n¹ wiary postawê wobec œmierci: to by³a najlepsza lekcja dla naszego materialistycznego spo³eczeñstwa, które odrzuca ludzi starych i chorych, jak maszyna do liczenia. Opowieœci o tym s³yszmy codziennie!”, stwierdzi³ bp. Augusto Cesar.

Franciszek i Hiacynta s¹ przyk³adem pokory oraz poœwiêcenia

Podczas Eucharystii w dniu œwiêta b³ogos³awionych Franciszka i Hiacynty Marto, odprawionej 20 lutego, w rocznicê œmierci Hiacynty, rektor Sanktuarium Fatimskiego, który przewodniczy³ koncelebrze, podkreœli³ pe³ne skromno¶ci i poœwiêcenia ¿ycie widz¹cych Pastuszków.

„To ¿ycie (Franciszka i Hiacynty) budzi wielkie zdziwienie w nas, którzy jesteemy tak uczuleni na cierpienie i œmieræ”, powiedzia³ ks. Luciano Guerra przypominaj¹c, ¿e b³ogos³awieni „przyjêli g³os Pana, wezwanie do modlitwy”, „byli prawdziwymi dzie³ami i pod¹¿yli za boskim powo³aniem”.

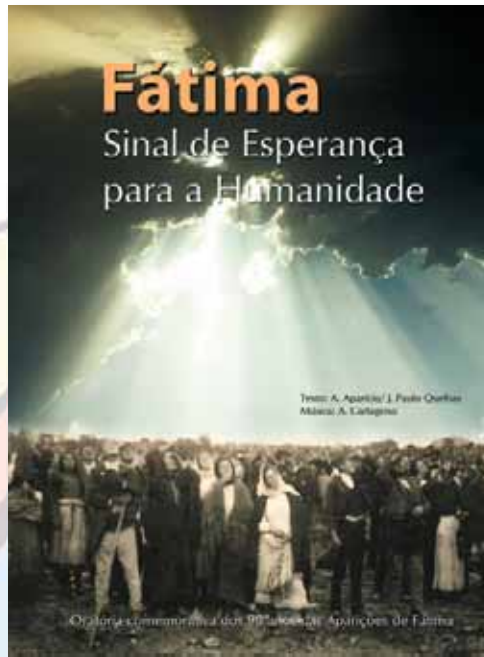

„Fatima, znak nadziei dla ludzkości”

11 października tego roku w Sanktuarium Fatimskim zostanie zaprezentowane oratorium „Fatima, znak nadziei dla ludzkości”. To kolejna inicjatywa kulturalna związana z obchodami 90. rocznicy Objawień Fatimskich. Drugi koncert jest zaplanowany na popołudnie 13 października - dzień inauguracji kościoła Trójcy Przenajświętszej i w 90. rocznicę ostatniego objawienia Dziewicy Maryi w Fatimie.

Poprzez tekst opracowany przez A. Aparicio i J. Paulo Quelhas, na podstawie „Wspomnień siostry Łucji” i muzykę ks. Antonio Cartageno oraz dwieście pięćdziesiąt głosów z jedenastu portugalskich chórów zostaną ukazane najbardziej znaczące momenty w historii objawień fatimskich. Zagra orkiestra Filharmonii z Beiras, w Aveiro.

Oto, co kompozytor ks. Antonio Cartageno, absolwent Papieskiego Instytutu Muzyki Sakralnej w Rzymie w klasach chóru gregoriańskiego i kompozycji sakralnej, a także członek Narodowego Stowarzyszenia Muzyki Sakralnej, mówi w wywiadzie o tym projekcie.

Dlaczego dzieło nosi tytuł „Fatima, znak nadziei dla ludzkości”?

Jest to tytuł czwartej i ostatniej części oratorium, ale został także wybrany jako

tytuł całego dzieła, ponieważ wydaje się dobrze podsumowywać jego treść: na świat, w którym człowiek (w czasach objawień fatimskich, w 1917 roku) chciał „zbudować swoje miasto bez Boga”, przychodzi do Fatimy Matki Boskiej z Nieba, by wezwać swoje dzieci do nawrócenia. Dzieło historia się powtarza. Ale wobec wyzwania stojących przed współczesnym człowiekiem, Bóg nadal jest cierpliwy, miłosierny i, poprzez Maryję, wzywa nas do nawrócenia.

To oratorium zostało napisane dla ludzi naszych czasów, aby pokazać im, że w orędziu Dziewicy Fatimskiej, Bóg przybywa na spotkanie z człowiekiem-rozbitkiem, człowiekiem zagubionym i pokazuje mu drogę do nawrócenia.

Czego spodziewa się Ksiądz po tym dziele?

Chciałbym, aby oratorium zawsze kiedy będzie wystawiane, było wielką chwilą głoszenia orędzia fatimskiego; aby śpiewa i muzyka, w której jest ubrałem, dotykały naprawdę ludzkich serc i pomogły w spotkaniu z Bogiem. Ponieważ Matka Boska jest najlepszą drogą, prowadzi do Boga: „Per Mariam ad Jesum”.

Nadsyćajcie zdjęcia na październikow¹ wystawê!

Apel wystosowany do sanktuariów w ostatnim wydaniu biuletynu „Fatima Światło i Pokój” (z lutego 2007), dotyczący nadsyćania zdjęć na wystawę fotograficzną „Fatima na świecie”, została bardzo dobrze przyjęta. Te słowa niech będą pierwszym podziękowaniem.

Do końca marca napłynęło do Sanktuarium w Fatimie, w Portugalii około stu odpowiedzi oraz wiele zdjęć sanktuariów poświęconych Dziewicy Fatimskiej. Bardzo wszystkim dziękujemy!

Przypominamy, że wystawa zostanie zainaugurowana podczas międzynarodowego kongresu „Fatima dla XXI wieku”. Jej zadaniem jest zaprezentowanie sanktuariów poświęconych

Matce Boskiej Fatimskiej na pięciu kontynentach.

Ponawiamy nasz apel wobec tych, którzy jeszcze nie przysłali zdjęć. Fotografie powinny przedstawiać: widok zewnętrzny i wnętrza sanktuarium, główny czczony w nim wizerunek oraz wszelkie inne ważne aspekty sanktuarium.

Sanktuarium w Fatimie dziękuje za współpracę.

Kontakt:

Santuário de Fátima, Serviço de Estudos e Difusão (SESDI), Apartado 31, 2496-908 Fatima, Portugal.

Wystawa ikonografii trynitarnej

Do 2 września trwa w Fatimie w Muzeum Sztuki Religijnej i Etnologii, należącej do Misjonarzy Consolata, wystawa ikonografii trynitarnej zatytułowana „Trójca Święta... Wielbię Cię głęboko!”

Wystawie towarzyszy program wydarzeń artystycznych zorganizowanych przez Sanktuarium Fatimskie dla uczczenia 90. rocznicy objawień Matki Bożej.

Wystawa pokazuje dwadzieścia dwa różne dzieła ukazujące Trójcę Świętą, pochodzące z różnych miejsc na terenie diecezji Leiria-Fátima; uzupełniają ją fotograficzne reprodukcje witraży, obrazów na ceramice i paskorzeźb, wszystkie dotyczące tematyki Trójcy Świętej.

Przypominamy, że z okazji międzynarodowego kongresu teologicznego „Wizerunki Anioła – ponowne odczytanie”, który odbył się w październiku 2006, to samo Muzeum prezentowało od października do końca marca 2007, wystawę zatytułowaną „Jestem Aniołem Pokoju”. Odwiedziło ją 3275 osób.

„Drzewo Życia”, w³asnoœæ Verbo Divino, Fatimie

Sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej we Wroc³awiu

Sanktuaria Matki Boskiej Fatimskiej

W BRAZYLII

W biuletynie „Fatima – Światło i Pokój” z 13 lutego 2007 roku przedstawiliśmy skrócon¹ listę miejsc kultu, uznawanych za Sanktuaria, w Ameryce Środkowej i Południowej.

W tym wydaniu przedstawiamy Brazylię, która wyróżnia się ze względu na znaczn¹ liczbę sanktuariów poświęconych Matce Boskiej Fatimskiej, a także liczne parafie (nie będące sanktuariami), kościoły, szkoły i inne instytucje pod tym wezwaniem.

Prezentujemy listę 36 brazylijskich sanktuariów, wpisanych do rejestru Wydziału Studiów i Rozpowszechniania Orędzia Sanktuarium Fatimskiego (port. SESDI). Jedno z nich, w mieście Patos de Minas, poświęcone jest błogosławionym Franciszkowi i Hiacyncie Marto.

Nie mamy pewności czy wykaz ten jest kompletny i nie dysponujemy dodatkowymi adresami pocztowymi. Prosimy osoby odpowiedzialne za te sanktuaria i czytelników naszego biuletynu o uzupełnienie danych.

Według Kodeksu Prawa Kanonicznego, kanon 1230, sanktuarium to „kościół lub inne miejsce święte, do którego – za aprobat¹ ordynariusza miejscowego – pielgrzymują liczni wierni, z powodu szczególnej pobożności.”

Kraj	Diecezja	Miejscowość	Wezwanie
Brazylia	Bauru	Bauru	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Belém	Belém, Pará	Paróquia - Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Brasília	Brasília, DF	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Caçador	Fraiburgo	Santuário N.ª S.ª de Fátima - Mãe dos Pobres
Brazylia	Campanha	São Lourenço	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Curitiba	Tarumã	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Erexim	Erexim	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Florianópolis	Florianópolis	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Jaboticabal	Bebedouro, SP	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Lins	Lins, SP	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Maringá, PR	Maringá, PR	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Miracema de Tocantis	Palmas	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Palmas - Francisco Beltrão	Palmas, PR	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Paraíba	Araruna	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Patos de Minas	Patos de Minas	Santuário Dedicado aos Beatos, Francisco e Jacinta
Brazylia	Pelotas	Pelotas	Paróquia - Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Porto Alegre	Porto Alegre - RS	Paróquia - Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Porto Velho	Porto Velho	Paróquia - Santuário Imaculado Coração de Maria de Fátima
Brazylia	Pouso Alegre	Poços das Caldas	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Propriá	Propriá	Santuário N.ª S.ª do Rosário de Fátima
Brazylia	Rio Grande	Rio Grande, RS	Paróquia - Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	S. José dos Campos	S. José dos Campos	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	S. José dos Campos	S. José dos Campos	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	S. Luís de Cáceres	Araputanga	Santuário - Paróquia de N.ª S.ª do Rosário de Fátima
Brazylia	S. Paulo	S. Paulo	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	S. Paulo	Sapopemba	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	S. Salvador da Bahia	S. Salvador da Bahia	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	S. Sebastião do Rio de Janeiro	Alto da Boa Vista	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	S. Sebastião do Rio de Janeiro	Rio de Janeiro	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	S. Sebastião do Rio de Janeiro	Rio de Janeiro Ilha do Governador	Santuário N.ª S.ª de Fátima (Paróquia de S. José Operário)
Brazylia	Santo Amaro	Santo Amaro	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Santos	Bairro de S. Maria na Cidade de Santos	Santuário S.ª Maria do Rosário de Fátima
Brazylia	São José do Rio Preto	S. José do Rio Preto	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	São Paulo	São Paulo	Santuário e Paróquia N.ª S.ª do Rosário de Fátima
Brazylia	Uberaba	Araxá	Santuário N.ª S.ª de Fátima
Brazylia	Vitória, ES	Serra	Santuário N.ª S.ª de Fátima

Historia parafii Matki Boskiej Fatimskiej na Syberii

14 maja 2006 roku wierni z parafii Matki Boskiej Fatimskiej w Niżnym Tagil, na Syberii obchodzili wraz ze swoim biskupem Josephem Werth oraz innymi katolikami i kapłanami tej diecezji, a także gośćmi przybyłymi z Polski i Ukrainy, dziesiątą rocznicę oficjalnego istnienia parafii.

W 1996 roku powstała tu pierwsza parafia, której proboszczem był ks. Mitziak z Jekaterynburga. Kult sprawowano w Pałacu Młodzieży.

18 stycznia 1997 przybyła figura Matki Boskiej Fatimskiej. Wówczas nikt nie wiedział jeszcze, że dzięki pomocy i hojności biskupa Wertha oraz organizacji „Renovabis”, na początku maja tego samego roku, ludzie będą mogli zgromadzić się w prowizorycznej kaplicy (w Pałacu Młodzieży) i że będzie to miało miejsce właśnie 13 maja! (...) Kaplica była wypożyczona do ostatniego miejsca.

W sierpniu 1997 przyjechali polscy księża ze zgromadzenia św. Wincentego, aby sprawować posługę kapłańską w parafii. 5 października tego samego roku biskup konsekrował kościół.

W roku jubileuszowym przybyły siostry ze zgromadzenia św. Wincentego. W 2002 roku zakończyła się budowa domu parafialnego. W 2004 roku proboszczem został ks. Antoni Obtar. Trzy siostry prowadzą pracę w „Caritas”, a także klub dla dzieci i odwiedzają ludzi starszych.

Obecnie parafia Matki Bożej Fatimskiej liczy sześćdziesięciu parafian; msze święte w kościele odprawiane są codziennie.

Historia tej parafii jest podobna do historii dwudziestu innych, okolicznych parafii, których odbudowa rozpoczęła się w ostatnich latach XX wieku.

Streszczenie artykułu autorstwa Anji Kalimasowej, opublikowanego w biuletynie diecezji Nowosybirsk (na Syberii) w czerwcu 2006.

Fátima - Światło i Pokój

Dyrektor: Ks. Luciano Guerra
Edycja, Redakcja: Santuário de Nossa Senhora do Rosário de Fátima
Contribuinte n.º 500746699
Adres: Santuário de Fátima – Apartado 31 – 2496-908 FÁTIMA (Portugal) * Telef.: +351.249.539.600 * Fax: +351.249.539.668 * E.mail: ccs@santuário-fatima.pt – www.santuário-fatima.pt
Druk: Gráfica Almondina
Adres: Torres Novas
Depósito Legal: 120 650/04
Registo: ICS 124521
Assinatura Anual:
Portugal: 5 € – **Resto do mundo:** 10 €

Matka Boża Fatimska czczona we Francji

Specjalna Komisja zorganizuje w dniach 12 i 13 maja (2007) w Sanktuarium w Mont-Roland (Dole) we Francji, czterdziestą pielgrzymkę dla Chwały i Czczy Matki Bożej Fatimskiej, której hasłem będzie „Chrystus – Światło Świata”. (...)

Uroczystości religijne rozpoczną się w sobotę 12 maja mszą świętą odprawioną przez ks. Antonio Murias, w intencji wszystkich, którzy pracowali na rzecz pielgrzymki i już odeszli z tego świata; następnie odbędzie się tradycyjna procesja ze świecami. W niedzielę 13 maja o 10.30 odprawiona zostanie msza, której przewodniczyć będzie ks. Lucien Daloz, arcybiskup-emeryt z Besançon; w koncelebrze będzie uczestniczył ks. Antonio Murias, Portugalczyk mieszkający we Francji oraz wielu innych kapłanów przybyłych z różnych regionów.

O 15.00 odmówiony zostanie różaniec i odbędzie się procesja pożegnalna z figurą. Jest to najbardziej wzruszający moment tej pielgrzymki.

Joaquim da Costa Ferreira, Francja

Matka Boska Fatimska na Wyspach Zielonego Przylądka

Wyspy św. Tomasza i Księżyc są jednym z krajów, gdzie ewangelizacja przebiegała pod wezwaniem Maryi.

15 sierpnia 1965 roku w miejscowości Bom Bom została zainaugurowana kościół poświęcony Matce Boskiej Fatimskiej (na zdjęciu).

27 maja 1971 roku Jego Ekscelencja Manuel Nunes Gabriel, arcybiskup Luandy i administrator apostolski Wysp św. Tomasza i Księżyc, podniósł wspomniany kościół do godności parafii nadając mu jako tytuł i patronkę Matkę Bożą Fatimską. Parafia znana jest jako parafia Matki Boskiej Fatimskiej z Bom Bom.

Kult maryjny był tu jednak obecny dużo wcześniej.

Pierwszy kościół wybudowany w 1493 roku, a wyniesiony do godności katedry w 1534 roku, nosił wezwanie Matki Bożej Łaskawej. Od tego czasu, na przestrzeni pięciu wieków, wiele kościołów było poświęconych Matce Bożej.

Po objawieniach fatimskich, które miały miejsce w 1917 roku, misjonarze przynieśli i rozkrzewili kult Matki Boskiej Fatimskiej także na tych placówkach.

Pierwsza figura Matki Boskiej Fatimskiej, czczona na wyspie św. Tomasza, przybyła z Portugalii w 1932 roku do parafii św. Amaro. W 1936 roku przywieziono drugą figurę do kaplicy Dobrego Jezusa z Bouças, należącej do parafii katedralnej, zaś trzecia figura przybyła do kaplicy w Agua-Ize, na

południowym wschodzie wyspy, w 1944 r.

W tym samym roku umieszczono w katedrze na wyspie św. Tomasza figurę Niepokalanego Serca Maryi, poświęconą i intronizowaną przez kardynała Cerejaria, patriarchę Lizbony, który przybył na inaugurację katedry w Lourenço Marques (stolicy Mozambiku).

Warto jeszcze zaznaczyć, że w 1946 roku, przybyła do Afryki figura pielgrzymująca z Cova da Iria. Podczas swojej pielgrzymki przez ziemie afrykańskie, 28 lipca figura nawiedziła Wyspy św. Tomasza i Księżyc. Witały ją wielkie tłumy.

Zawieziemy Sanktuarium Fatimskie do Indii

Wszystko zaczęło się od zaproszenia Konferencji Biskupów Katolickich Indii dla rektora Sanktuarium Fatimskiego, aby przyjechał do Bangaloru i wygłosił wykład na kongresie poświęconym sanktuarium i pielgrzymkom. Bangaloru leży w samym środku trójkąta, który tworzy na południu Indii półwysep położony pomiędzy Morzem Arabskim na zachodzie a Zatoką Bengalską na wschodzie. Vasco da Gama dotarł tam zajęło 10 miesięcy, dwóm księżom z Fatimy – mniej niż jeden dzień.

Dotychczasowy serdecznego powitania w niedzielę 11 marca, po południu tego samego dnia udaliśmy się do parafii Matki Boskiej Fatimskiej na obrzeżach miasta. Oczekiwano na nas około tysiąca braci w wierze. Po mszy świętej przemierzaliśmy dziedziniec kościoła odmawiając różaniec, z pieśniami i śpiewami; spojliadaliśmy na nas duże figury Matki Boskiej Fatimskiej, pięknie otoczone światłami. Następnie wystawiono Najświętszy Sakrament dla adoracji, tak jak to uczynił Anioł wobec Pastuszków i wreszcie wszyscy zgromadzeni przeszli przed rektorem Sanktuarium, aby uzyskać osobiste błogosławieństwo.

W Kongresie uczestniczył kardynał Martini, zajmujący się z ramienia papieża sprawami migracji i turystyki, a także jeden kardynał i wielu biskupów z Indii.

14 marca wyruszyliśmy do sanktuarium maryjnego w Vailankanni na wschodnim wybrzeżu. Nie spodziewaliśmy się, że zobaczymy miejsce tak ogromne, tak wspaniałe, tak jasne, tak dobrze wyposażone w infrastrukturę duszpasterską, tak pięknie ozdobione ogrodami, tak naznaczone dziełami Patronatu Portugalskiego na Wschodzie. Przybywają tu nieprzebrane rzesze chrześcijan i hinduistów, którzy tak jak w innych odwiedzanych przez nas miejscach, również w Bangaloru, nawiedzają chrześcijańskie sanktuaria maryjne, aby wzbogacić swój pobożność. Co jest w głębi ich duszy, rozumie tylko Bóg.

W drodze powrotnej, spędziliśmy popołudnie w Trichy - mieście liczącym kilka milionów mieszkańców, ale mniejszym niż dziewięćdziesięciomilionowe Chennai... Materiały informacyjne podają, że Indie mają 1,1 mld mieszkańców! Trudno opowiedzieć o kompleksie świątynnym w Trichy składającym się z kilku potężnych, białych świątyni położonych w promieniu kilku kilometrów; jest to szczególnie

trudne dla kogoś kto spędzi tam zaledwie kilka godzin.

Ważne jest jednak, aby zastanowić się nad wielkim wyzwaniem, które stoi przed pokoleniami wywodzącymi się z chrześcijaństwa; wyzwaniem dialogu z tymi niezmiernymi masami ludzi, ukształtowanymi od tysiącleci przez kulturę religijną tak silną, jak wytrzymałość jej majestatycznych świątyni.

Według tradycji Bóg zasiał tu chrześcijaństwo za pośrednictwem Apostoła św. Tomasza; to tu Portugalczycy rozprzestrzenili swój wiarę w czasie odkrywania morskich szlaków; tu

pozostawili tyle nazwisk, do dzisiaj pisanych tak, jak w Portugalii. To tu Matka Boska przysłała nas, aby opowiedzieć historię jej objawień w Fatimie.

W Trichy wsiadliśmy do pociągu do Mardasu/Chennai. Nawiedziliśmy grób Apostoła. Przejeżdżając ulicami o nieopisanym ruchu, zobaczyliśmy wizerunek Pastuszków zdobiący ścianę jednego z centrów parafialnych. Wszliśmy na dziedziniec, gdzie miała być odprawiona msza święta, rozmawialiśmy z proboszczem, zostawiliśmy pamiątki, nawiązaliśmy kontakty.

I wyruszyliśmy do Goa. Jeszcze około osiemnastu osób mówi tam po portugalsku w swoich domach, które przypominają nam czysto urbanistyczny wysp azorskich. Odprawiliśmy pełną emocji Eucharystię na grobie św. Franciszka Ksawerego. Obejrzelśmy obrazy i posłgi w Muzeum Starego Goa - obiekcie zabytkowym wpisanym na listę Dziedzictwa Ludzkości. Wszystko przypomina tu o pięciu wiekach naszego misjonarstwa. Nawet figura Matki Boskiej Fatimskiej, która w nocy 13 października jest przenoszona do kościoła w Pangim. Pod każdym względem, także krajobrazu, Goa jest zupełnie inne niż reszta kraju.

Nasza podróż skończyła się w Bombaju. Osiemnaście milionów mieszkańców, centrum architektoniczne w kolonialnym stylu angielskim o liniach neogotyckich, godnych najlepszych wzorców z Londynu; mniej tu historii, jest za to 50.000 pięćdziesięcioletnich taksówek, które poruszają się zwinnie, w tłoku, prowadzone przez kierowców o twarzach bez uśmiechu, ale i bez stłuczek, i nerwów... widocznych...

W naszych sercach pozostał żal, gdyż nie mogliśmy odwiedzić kościoła i domu zgromadzenia Sióstr Matki Boskiej Fatimskiej. Ale mamy nadzieję, że to one będą mogły przybyć do nas, być może w tym roku 90. rocznicy.

Reasumując: wszyscy ludzie są jedni, wielki rodzinny; wiara chrześcijańska jest w Indiach żywa i bardzo szanowana, przede wszystkim ze względu na udział w rozwoju szkolnictwa, akcjach higienicznych i społecznych; dialog międzyreligijny jest jedyną drogą do przyszłej ewangelizacji; Matka Boska Fatimska jest żywym, macierzyńskim i aktualnym świadectwem obecności katolicyzmu.

ks. Luciano Guerra

Wystawa „Życie Chrystusa” w Fatimie

13 kwietnia w Fatimie została poświęcona i zainaugurowana przestrzeń wystawowa „Życie Chrystusa”. Jest to projekt prywatnych inwestorów, którego początki sięgają roku 1990; budowę rozpoczęto w listopadzie 2004 i obecnie jest to najbardziej wartościowy obiekt miasta.

Podczas inauguracji wystawy oraz jej poświęcenia, dokonanego przez wikariusza generalnego diecezji Leiria-

Fatima, ks. Luciano Guerra, rektor Sanktuarium Fatimskiego, mówił z radością o inicjatywie, która zdaje się być „elementem istotnym dla istoty tej ziemi”.

W muzeum znajduje się 210 woskowych figur, podzielonych na 33 sceny; jest ich tyle ile lat żył Jezus. Sceny przedstawiają najważniejsze momenty z życia Chrystusa, takie jak m.in. narodzenie, wesele w Kanie, Ostatnia Wieczerza, świd i Męka Chrystusa. Podróż przez życie Chrystusa, w którym

obecna jest także Maryja, kończy się sceną Zmartwychwstania.

Właściciele wystawy uważają, że jest ona przestrzenią ponadczasową, która przyczyni się do zmniejszenia pospiesznego tempa życia ogarniającego Fatimę.

Podczas inauguracji Minister Turystyki Portugalii Bernardo Trindade stwierdził, że rzad portugalski „nie może być obojętny na rzeczywistość Fatimy”.